

Obsah

Úvod	7
1. Dialog vodního hospodářství a ekologie	
<i>(D. Pithart)</i>	9
1.1 Rozdílná oblast a časový horizont zodpovědnosti	9
1.2 Konflikt přírody a techniky	10
1.3 Etické koncepce definující místo člověka v přírodě	10
1.4 Staré a nové paradigma chápání vody v krajině	11
1.5 Klima ve společnosti	11
1.6 Nedostatečná kvantifikace procesů a pokulhávající ekonomické zhodnocení	11
2. Údolní niva a její vymezení	
<i>(J. Langhammer)</i>	13
2.1 Údolní niva	13
2.2 Závěr	15
3. Transformace vodních toků a říčních niv	
<i>(D. Pithart, T. Dostál, J. Langhammer, L. Bodlák, K. Křováková, L. Jiroušková)</i>	17
3.1 Nejednotná interpretace změn říční krajiny	17
3.2 Hlavní motivace a cíle úprav vodních toků	18
3.3 Celkový stav upravenosti vodních toků	20
3.4 Úpravy vodních toků a společenské klima	23
3.5 Negativní důsledky úprav vodních toků	23
3.6 Změna paradigmatu	23
4. Geneze fluviálních jezer	
<i>(M. Šobr, P. Hastíková, D. Pithart, J. Žaloudík)</i>	27
4.1 Vznik a vývoj tůní a říčních ramen	27
4.2 Terminologie a typologie tůní a říčních ramen v nivách toků	32
5. Hydrologický režim a transformace odtoku na území říční nivy – případová studie nivy Lužnice a Blanice	
<i>(B. Janský, M. Šobr, P. Svoboda, T. Vlasák, A. Volková)</i>	37
5.1 Analýza hydrologického a povodňového režimu horní Lužnice	37
5.2 Analýza dlouhodobých změn a trendů odtokového režimu Stropnice	45
6. Metody posuzování retenční kapacity říčních niv	
<i>(T. Dostál, J. Valentová, P. Valenta, P. Koudelka, V. David, M. Sněhota, M. Šanda)</i>	53
6.1 Stanovení pasivního retenčního objemu <i>(V. David)</i>	53
6.2 Stanovení retenčního prostoru v púdách <i>(M. Sněhota, M. Šanda)</i>	55
6.3 Metody hodnocení transformační funkce nivy <i>(P. Valenta, J. Valentová, P. Koudelka)</i>	56
6.4 Doporučení postupu a výběru vhodné metody pro posouzení retenčního efektu nivy v konkrétních podmínkách <i>(T. Dostál)</i>	67

7. Hydrologické procesy v nivách a jejich význam pro retenci vody	
(<i>T. Dostál, V. David, J. Valentová, P. Valenta, L. Weyskrabová, M. Sněhota, M. Šanda, B. Janský, M. Turek, D. Pithart</i>)	69
7.1 Interakce povrchových a podzemních vod v nivách – případová studie horní Lužnice (<i>B. Janský, M. Turek</i>)	69
7.2 Procesy, které se uplatňují při retenčním působení niv (<i>T. Dostál, V. David, J. Valentová, P. Valenta, L. Weyskrabová, M. Sněhota, M. Šanda, D. Pithart</i>)	74
7.3 Charakteristiky nivy důležité pro využití jejího retenčního potenciálu (<i>T. Dostál, J. Valentová, P. Valenta, L. Weyskrabová</i>)	88
8. Biodiverzita v říčních nivách	
(<i>D. Pithart, K. Křováková, J. Křesina, J. Žaloudík</i>)	91
8.1 Biodiverzita a vodní režim niv	91
8.2 Hospodaření v nivách a biodiverzita	95
9. Ekosystémové funkce a služby říčních niv	
(<i>D. Pithart, K. Křováková</i>)	101
9.1 Ekosystémové funkce říční krajiny	101
9.2 Koncept ekosystémových služeb	101
9.3 Ekosystémové služby říční krajiny	102
9.4 Námitky proti konceptu ekosystémových služeb a překážky při jeho prosazování	106
10. Analýza rizik a rozhodovací procesy při plánování protipovodňové ochrany	
(<i>J. Langhammer</i>)	109
10.1 Povodňové riziko	109
10.2 Přístupy k hodnocení povodňového rizika	109
10.3 Riziková analýza a rozhodovací procesy v údolní nivě	112
10.4 Závěr	116
11. Přírodě blízká protipovodňová opatření – cesta k renesanci niv?	
(<i>D. Veselý</i>)	119
11.1 Krátká historie přírodě blízké protipovodňové ochrany	119
11.2 Trojjediná funkce přírodě blízkých opatření	120
11.3 Obce a přírodě blízká protipovodňová opatření	121
11.4 Ledové jevy	121
11.5 Přírodě blízká protipovodňová opatření a přístup správce toku	123
11.6 Projednání s vlastníky dotčených parcel	123
11.7 Možnosti zvýšení retence nivy	124
11.8 Studie proveditelnosti jako koncepční podklad	124
11.9 Závěr	125
12. Budoucnost niv v České republice v evropském kontextu	
(<i>M. Pravec, D. Pithart</i>)	127
12.1 Rámcová směrnice o vodách	127
12.2 Povodňová směrnice	128
12.3 Koordinace Povodňové směrnice s Rámcovou směrnicí o vodách	130
12.4 Povinnosti států při plnění evropské legislativy	131
12.5 Zkušenosti ze zahraničí	131
12.6 Srovnání České republiky se zahraničím	131
12.7 Závěr	134
13. Jak využívat nivy v České republice – soubor doporučení	
(<i>D. Pithart, T. Dostál, D. Veselý, M. Pravec</i>)	135
Literatura	137